

آموزش مراکز پیش از دبستان و مهدهای کودک در فنلاند

فریبار استگو

کارشناس ارشد آموزش و پرورش پیش از دبستان

اشاره

ما از طرح‌های معماری که چوب در آن‌ها بیشتر به کار رفته است، بیشتر لذت می‌بریم. در واقع چوب به نوعی ارتباط ما را با طبیعت برقرار می‌کند.

چوب برخلاف سنگ، شیشه و آجر که به‌نظر می‌رسد شکل و قالب مشخصی دارند، امکان تغییر شکل پیدا کردن و ایجاد تنوع را برای معماران فراهم می‌کند. همین امر توجه معماران را به استفاده هر چه بیشتر از چوب جلب کرده است. بسیاری از محققان معتقدند که با گذشت زمان، ارزش چوب، این ماده طبیعی، بیشتر خواهد شد. کاربرد چوب از هر نظر مقرون به صرفه است و این ماده ارزشمند، ضایعات هم ندارد.

در بین کشورهای دنیا، فنلاند از معماری چوبی بیش از پیش استفاده می‌کند و برخی از معماران، این کشور را «سرزمین معماری چوبی» لقب داده‌اند.

آموزش رسمی و اجباری در کشور فنلاند از ۷ سالگی آغاز می‌شود و ۹ سال طول می‌کشد. این تحصیلات اجباری شامل ۶ سال ابتدایی و ۳ سال متوسطه است. در این مدت، دانش‌آموزان با محیط و درس پایه و زبان‌های خارجی آشنا می‌شوند.

جمهوری فنلاند در شمال اروپا قرار دارد و از شمال با نروژ، از شرق با روسیه و از غرب با سوئد همسایه است. خلیج بوتنی در غرب، خلیج فنلاند در جنوب و دریای بالتیک در جنوب غربی آن قرار دارد. این کشور ۲۰۰۰۰ جزیره با وسعتی بیش از ۱۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع دارد. تابستان فنلاند بسیار روشن، گرم و کوتاه و زمستانش بسیار تاریک، سرد و بسیار بلند است.

در لاپلند در شمال فنلاند، در زمستان خورشید مدت دو ماه تمام، طلوع نمی‌کند و در تابستان نیز دو ماه غروب را نمی‌توان دید. ماشین‌آلات، مواد شیمیایی، فلزات، الوار، تخته و کاغذ از مهم‌ترین صادرات فنلاند هستند.

دو سوم اراضی فنلاند از جنگل پوشیده شده است. چوب در واقع نماد این کشور محسوب می‌شود. امروزه معماران به کاربرد چوب در ساختمان‌های خود بسیار اهمیت می‌دهند؛ چرا که چوب علاوه بر اصالت و انعطاف‌پذیری، در مقایسه با بسیاری از مصالح هزینه کمتری دارد و مجموع این عوامل ارزش آن را بیش از پیش روشن می‌سازد.

اهداف آموزشی دوره پیش از دبستان در فنلاند

۱. ایجاد محرک آموزشی برای شکوفایی استعداد های بالقوه کودکان
۲. تلاش برای گسترش روابط کودکان با یکدیگر
۳. شرکت کودکان و والدین آنان در برنامه های آموزش پیش دبستانی

مهدکودک «اولونسالو» با برخورداری از فضای فیزیکی بسیار غنی و کارکنانی مجرب یکی از بهترین مهد های کودک کشور فنلاند است. آنچه در ادامه می آید، نظرات معماران سازنده این فضا و در ادامه، نظرات کاربران این مکان می باشد.

سؤال اساسی معماران مهدکودک اولونسالو فنلاند، در مورد ساخت این بنا، از خود این بوده است:

چگونه می توان براساس علوم رفتاری کودک و تأثیرات اجتماعی محیطی و با توجه به سبک معماری کشور و مصالح

- و اصول زیر را برای طراحی خود در نظر گرفتند:
۱. امن بودن فضا برای کودکان
  ۲. مناسب بودن فضا برای بزرگسالان
  ۳. مناسب بودن فضا برای رشد ذهنی کودکان
  ۴. جاری بودن حس تداوم معماری گذشته در فضا
  ۵. ایجاد محیط مناسب برای برقراری تعامل بین کودکان و بزرگسالان
  ۶. رؤیایی بودن فضای متناسب با اسطوره سازی کودکان
  ۷. فضایی مناسب برای تخلیه هیجانی کودکان.
- کودکان پس از قرار گرفتن در این مهدکودک مکان های زیبایی آن را چنین توصیف کرده اند:

۱. سالن اصلی (به دلیل بزرگی و داشتن توپ های بزرگ برای بازی)
۲. بالکن ها (به دلیل داشتن میلمان و تشک های خوش خواب که می توان روی آن ها پرید و با آن ها خانه ساخت)
۳. اتاق شومینه (به دلیل وجود پنجره چرخان بین آن و اتاق

بازی های آبی، و سرخ کردن سوسیس روی شومینه)
۴. اتاق های بازی آبی (شیرجه زدن در آب بسیار لذت بخش است) اما از نظر بزرگ ترها (کارکنان و والدین) جو شاد و پرنشاط مهدکودک بسیار راضی کننده است و دلیل آن را نبودن راهروهای اضافه، به کارگیری مواد طبیعی مثل چوب و استفاده از رنگ های ترکیب یافته می دانند.
به نظر آنان فرم گرد پنجره ها و متناسب بودن آن ها با قد بچه ها و سقف مهدکودک که بسیار هیجان انگیز طراحی شده، در نوع خود بی نظیر است.

منابع

۱. کرونر، والتتر (۱۳۹۰)؛ معماری برای کودکان، ترجمه احمد خوشنویس و المیرا میررحیمی، گنج هنر.
۲. جمعی از مؤلفان (۱۳۸۵)؛ نظام های آموزشی کشورهای جهان (جلد دوم)، دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی.

موجود و با در نظر گرفتن نظرات شخصی کودک به الگویی از طراحی مهدکودک دست یافت؛ به طوری که درون و بیرون بنا به گونه ای درهم آمیخته شوند که:

۱. کودک در آن قادر به رفع بسیاری از نیازهای خود، کشف نادانسته ها و جست و جو برای آن ها، ابتکار، خلاقیت، یادگیری تجربی و... باشد.
  ۲. کودک در آن مرزی بین درون و بیرون احساس نکند؛ آزاد و رها در این فضای متصل حرکت کند و احساس رها شدن در فضایی بی انتها روحش را پرواز دهد.
- معماران این مهدکودک برای طراحی خود دو هدف اصلی را دنبال می کردند:

۱. دلچسب و خوشایند بودن فضا برای کودکان
۲. استفاده از معماری بومی چوبی فنلاند